Mapes de Patrimoni Cultural

Diputació Barcelona

L'Obac

Navàs

Ubicació

Comarca:	Bages
Lloc/Adreça:	Sector oest del terme municipal, parròquia de Sant Salvador de Torroella, antic terme del castell de Torroella
Emplaçament	Ctra. C-55, al km. 53 sortida cap a St Salvador de Torroella. Seguir pista en direcció sud i nord-oest, passant per les masies de la Fàbrega i Saubeta.
Alçada:	424

Coordenades:

Latitud:	41.87415
Longitud:	1.69884
UTM Est (X):	392028
UTM Nord (Y):	4636622

Classificació

Número de fitxa	08141 - 168
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Edifici
Estil / època:	Medieval Modern Contemporani Popular
Segle	XV-XX
Estat de conservació	Bo
Protecció	Legal
Tipus de protecció:	BPU
Observacions protecció:	Pla Especial Urbanístic de Protecció del patrimoni i catàleg de béns arquitectònics, històrics i ambientals de Navàs (Bages), 2018, amb el núm. 82.EA. Valor arquitectònic/tipològic/artístic. Pla Especial Urbanístic del Catàleg de Masies i Cases rurals en Sòl no urbanitzable de Navàs, aprovat el 2012, amb els núm. 23 (ca l'Obac).
Data aprovació:	dc., 20/02/2019 - 12:00
Accés	Fàcil
Ús actual:	Residencial
Titularitat	Privada

Titular:	08140A017000430000IY
Autoria de la fitxa	Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa:	dt., 02/03/2021 - 15:40

Descripció

Masia de dimensions mitjanes, d'origen medieval. Consta d'un cos residencial, de planta més o menys quadrada (amb planta baixa més un pis i golfes), amb cossos annexos a l'angle nord-est i a l'angle sud, així com una pallissa independent.

L'edificació s'ha anat ampliant com a mínim en tres grans fases. La més antiga es troba a la part del sud-oest, aixecada al voltant del 1724, segons una llinda. Després s'allargà cap al nord-oest (el 1797, segons una altra inscripció). Aleshores el portal principal, adovellat, era a la façana de llevant. Encara es conserva però ha quedat a l'interior. Finalment, es construí una nova crugia cap a llevant, el 1814, que va dotar la masia d'una façana principal, orientada al sud-est i caracteritzada per una galeria a dos nivells, amb els arcs rebaixats a la primera planta. En aquesta façana el parament, fet amb carreus més o menys escairats, és força regular. En canvi, la façana nord és més irregular, amb diferents tipus de parament i un bon nombre d'obertures de distribució inconnexa, fruit de les diverses ampliacions. A la façana nord-oest hi ha adossat un pou, i a la façana sud-oest un cos amb dues antigues tines que actualment té una terrassa a la part superior. Aquestes dues últimes façanes tenien un parament força irregular, en bona part fet de tàpia, actualment substituïda per ciment.

Cal destacar la construcció de la pallissa, amb una àmplia arcada davantera. I també una tina excavada a la roca, probablement d'origen medieval, que es troba uns 100 m al sud-est.

Observacions:

Inscripció a la façana oest: 1724

Inscripció a la façana nord: 1797

Inscripció a la façana est: 1814

Inscripció al cobert nord-est: 17[01]

Informació oral facilitada pel propietari

Història

Aquest mas és d'origen medieval i ja s'esmenta en un fogatge del segle XV, però ben segur que el seu origen és molt anterior. És en el fogatge reial de 1497, quan s'esmenta un tal Pere "Ubac" en el terme de Torroella. En un altre fogatge de l'any 1553 hi consta Bernat Gispert del Mas "Ubach". D'aquestes dades es desprèn que la família inicial que habitava aquesta casa, cognominada Ubac, fou substituïda pels Gispert. En aquesta època el mas ja era conegut amb la denominació de l'Ubac.

Tal com hem dit, al llarg dels segles XVIII i XIX la masia s'amplià en tres grans fases constructives, segons ens indiquen les inscripcions de les llindes: el 1724, el 1797 i el 1814.En el nomenclàtor de masies de la província de Barcelona dels anys 1861-1862 apareix anomenada com "El Ubach". Hi consta que és una

“alqueria (casa de labor)”, que estava situada a 9 km del nucli de l’Ajuntament de Castelladral. Tenia un edifici de dos pisos habitat constantment.

Ja al segle XX, a la dècada de 1980 va comprar la finca Santiago Ferrer Lari, de Manresa, que també tenia les cases de Comabella i can Garrifes. En aquesta època hi vivien diferents famílies en règim de lloguer. Més tard la propietat fou venuda, i pels volts del 2000 la va adquirir l’actual propietari, que hi va portar a terme una important rehabilitació.

Bibliografia

CAIXAL, ÀLVAR; VILAMALA, Imma i altres (2018). *Pla Especial Urbanístic de protecció del patrimoni i catàleg de béns arquitectònics, històrics i ambientals de Navàs (Bages)*. Ajuntament de Navàs. Fitxa 82.EA

CAPSADA, J.; DUARRI, C.; LLOBET, E. (2010). *La Grandària del Món. Entorn, història i imaginari de Palà de Torroella*. Edicions de l’Albí, Berga, p. 100-102.

PIÑERO, J. (1994). Inventari del Patrimoni Arquitectònic i Històric de Navàs. Ajuntament de Navàs. Fitxa núm. RU. 44.